

پرسش: خداوند متعال، موجودات شر را برای چه آفریده است؟

اشاره: «مفضل بن عمر جعفی» از شاگردان جلیل القدر امام جعفر صادق (علیه السلام) می باشد که روزی از شنیدن سخنان کفرآمیز ابن ابی العوجاء و همراهانش در انکار خداوند به خشم آمده، اندوهگین در محضر امام صادق (علیه السلام) وارد شد. حضرت در جواب ایشان - طی چهار مجلس - حکمتهایی از خداوند متعال را در شگفتی های آفرینش جهان و موجودات به شرح ذیل بر او املاء فرمودند:

مجلس اول : شگفتی های آفرینش انسان

مجلس دوم : شگفتی های آفرینش حیوان

مجلس سوم : شگفتی های آفرینش طبیعت

مجلس چهارم : نامالایمات و مصائب

حاصل این نشست های اعتقادی، اثر گرانشگی است به نام «توحید مفضل» که به لطف خداوند متعال، در اختیار علاقمندان می باشد و می توانند آن را از کتاب فروشی های معتبر شهر خود تهیه نمایند.

ابتدا پاسخ پرسش مذکور را از مجلس چهارم این کتاب به دوستان ارائه می کنیم:

برخی از مردم نادان، بلاهایی را که گاه پدید می آیند چون: وبا، یرقان، تگرگ، ملخ و ... بهانه می گیرند و به انکار آفرینشگر و حکمت و آفرینش میپردازند. در پاسخ این گروه باید گفت: اگر آفرینشگر حکیم و تدبیرگری در کار نیست، چرا بیش تر از این و سخت تر از این آفات پدید نمی آید؟ چرا آسمان بر زمین نمی افتد؟ و زمین فرو نمی رود و متلاشی نمی گردد؟ چرا هیچ گاه خورشید از طلوع کردن باز نمی ایستد؟ و رودخانه ها و چشمه ساران خشک نمی شوند تا قطره ای آب پدید نیاید؟ چرا باد (تا مدت های زیاد) نمی ایستد تا همه چیز گندیده و فاسد شود؟ چرا آب آنقدر فوران نمی کند که سرزمین را غرق کند؟ چرا وباه و هجوم ملخ ها و دیگر بلاها برای همیشه ادامه ندارد تا همه چیز در عالم هستی نابود شود بلکه گاه پدید می آیند و پس از چندی می روند؟ نمی بینی که جهان هستی از آن بلاهای بزرگ در امان است و تنها گاه به این درد و بلاهای آسان گرفتار می شود؟

این برای آن است که مردم، ادب شوند و استقامت یابند.

این بلاها همیشه ادامه ندارد بلکه آنگاه که مردم ناامید می شوند، برطرف می گردند.
وقوع آنها برای مردم، درس عبرت و موعظه و رفتن و برداشتن آنها نیز رحمت و لطف الهی است.

ملحدان و اصحاب مانی، حکمت سختی ها و بلاهایی را که بر مردم وارد می شود انکار می کنند ... آنان چنین می خواهند که انسان در این دنیا نباید هیچ دشواری و بلایی بچشد. او باید همواره خوش باشد. در حالی که اگر انسان این گونه باشد، استکبار، سرمستی و راحتی، او را به فساد در دین و دنیا می کشاند. چنانکه بسیاری از رفاه طلبان و کسانی که در امن و آسایش رشد می کنند در این فساد ها سقوط می کنند.

تکمله: همچنین در این باره آیات و روایات فراوانی نیز موجود است، برای مثال می توانید به سوره مبارکه انعام آیه شریفه ۴۲، سوره مبارکه بقره آیات شریفه ۱۵۵ و ۱۵۶، سوره مبارکه اعراف آیه شریفه ۱۳۰ و ... مراجعه فرمایید.

۱- کتاب توحید مفضل - ترجمه نجف علی میرزایی - صص ۱۵۲ و ۱۵۳

۲- «وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَا لَهُم بِالْأَسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ» و همانا ما پیغمبرانی به سوی امتان پیش از تو فرستادیم، پس (چون اطاعت نکردند) به بلاها و مصیبتها گرفتارشان ساختیم، شاید به درگاه خدا گریه و زاری کنند.

۳- «وَتَلْبَسُونَكُم بِسِيءِ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَ نَقْصِ مِنَ الْأَمْوَالِ وَ الْأَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ * الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ» : قطعاً همه شما را با چیزی از ترس، گرسنگی، و کاهش در مالها و جانها و میوه، آزمایش می کنیم؛ و بشارت ده به استقامت کنندگان! آنها که هرگاه مصیبتی به ایشان می رسد، می گویند: ما از آن خدائیم؛ و به سوی او بازمی گردیم.

۴- «وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَ نَقْصِ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ» و فرعونیان را سخت به قحطی و تنگی معاش و نقص و آفت برکشت و زرع مبتلا کردیم تا شاید متذکر شوند.